

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. gruodžio 23 d.(*)

„Pridėtinės vertės mokestis – Apmokestinimo momentas ir mokesčio apskaičiavimas – Oro transportas – Įsigytas, bet nepanaudotas bilietas – Transporto paslaugos vykdymas – Bilieto išdavimas – Mokesčio sumokėjimo momentas“

Sujungtose bylose C-250/14 ir C-289/14

dėl *Conseil d'État* (Prancūzija) 2014 m. gegužės 21 d. sprendimais, kuriuos Teisingumo Teismas gavo atitinkamai 2014 m. gegužės 26 d. ir 2014 m. birželio 12 d., pagal SESV 267 straipsnį pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą bylose

Air France-KLM, buvusi *Air France* (C-250/14),

Hop!-Brit Air SAS, buvusi *Brit Air* (C-289/14),

prieš

Ministère des Finances et des Comptes publics

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas, einantis pirmosios kolegijos pirmininko pareigas, A. Tizzano, teisėjai F. Biltgen, A. Borg Barthet (pranešėjas), E. Levits ir S. Rodin

generalinį advokatą J. Kokott,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Air France-KLM*, buvusios *Air France*, ir *Hop!-Brit Air SAS*, buvusios *Brit Air*, atstovaujantį advokatą A. Beetschen,
- Prancūzijos vyriausybę, atstovaujamą D. Colas, J.-S. Pilczer ir S. Ghiandoni,
- Airijos, atstovaujamą E. Creedon, J. Quaney ir A. Joyce, padedantį BL A. Keirse,
- Graikijos vyriausybę, atstovaujamą K. Nasopoulou ir S. Lekkou,
- Portugalijos vyriausybę, atstovaujamą L. Inez Fernandes, R. Campos Laires ir A. Cunha,
- Europos Komisijos, atstovaujamą C. Soulay ir L. Lozano Palacios,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima š?

Sprendim?

1 Prašymai priimti prejudicinius sprendimus pateikti d?l 1977 m. geguž?s 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB d?l valstybi? nari? apyvartos mokes?i? ?statym? derinimo – Bendra prid?tin?s vert?s mokes?io sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvi? k., 9 sk., 1 t., p. 23), iš dalies pakeistos 1999 m. birželio 17 d. Tarybos direktyva 1999/59/EB (OL L 162, p. 63, toliau – Šeštoji direktyva), v?liau iš dalies pakeistos 2001 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 2001/115/EB (OL L 15, p. 24, toliau – pakeista Šeštoji direktyva), 2 straipsnio 1 punkto ir 10 straipsnio 2 dalies išaiškinimo.

2 Šie prašymai pateikti nagrin?jant *Air France-KLM*, buvusios *Air France*, ir *Hop! Brit Air SAS*, buvusios *Brit Air*, gin?us su *Ministère des Finances et des Comptes publics* (Finans? ir išdo ministerija) d?l nepanaudoto bilieta ir oro transporto bendrov?s sumok?t? sum? tokios pa?ios r?šies ?monei, kaip atlygio už nepanaudotus bilietus, apmokestinimo prid?tin?s vert?s mokes?iu (PVM).

Teisinis pagrindas

S?jungos teis?

3 Pagal Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punkt?:

„Prid?tin?s vert?s mokes?iu apmokestinamas:

1. preki? tiekimas ar paslaug? teikimas, kai šalies teritorijoje už atlyg? prekes tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks.“

4 Šeštosios direktyvos 10 straipsnyje buvo numatyta:

„1. Toliau pateiktos s?vokos ?vardijamos taip:

a) „Apmokestinimo momentas“ – tai ?vykis, d?l kurio susidaro apmokestinimui b?tin?s teisin?s s?lygos;

b) Mokestis tampa „apskai?iuotinas“, kai mokes?io administratorius pagal tuo metu galiojant? ?statym? ?gyja teis? reikalauti mokes?io iš asmens, kuris t? mokest? turi sumok?ti, nors mok?jimo terminas gali b?ti ir atid?tas.

2. Apmokestinimo momentas ?vyksta ir mokestis tampa apskai?iuotinas, kai prek?s pristatomos ar paslaugos atliekamos. <...>

Ta?iau kai apmok?jimas turi b?ti atliktas avansu prieš pristatant prekes ar atliekant paslaugas, mokestis tampa apskai?iuotinas apmok?jimo gavimo momentu nuo gautos sumos.

Nukrypdamos nuo aukš?iau [anks?iau] nurodyt? nuostat?, valstyb?s nar?s gali numatyti, kad tam tikr? sandori? ar tam tikr? apmokestinam?j? asmen? kategorij? atveju mokestis tampa apskai?iuotinas:

- ne v?liau kaip išrašant s?skait? fakt?r? ar dokument?, lygiavert? s?skaitai fakt?rai, arba
- ne v?liau kaip gaunant kain?, arba,

– kai neišrašoma nei s?skaita fakt?ra, nei jai lygiavertis dokumentas, arba jis išrašomas per v?lai, – per tam tikr? nurodyt? laikotarp?, skai?iuojant nuo apmokestinimo momento.

<...>“

5 Žodžiai „ar dokument?, lygiavert? s?skaitai fakt?rai“ buvo išbraukti iš 10 straipsnio 2 dalies tre?ios pastraipos pirmos ir tre?ios ?trauk?. Taigi šioje nuostatoje buvo nurodyta tik išrašoma s?skaita fakt?ra.

6 Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 11 straipsnyje, susijusiame su apmokestinam?ja verte, buvo nustatyta:

„A. Šalies teritorijoje

1. Apmokestinam?j? vert? sudaro:

a) tiekiam? prek? ir teikiam? paslaug?, išskyrus nurodytas b, c ir d punktuose, atveju – viskas, kas sudaro atlyg?, kuris yra ar turi b?ti tiek?jo gautas iš pirk?jo, kliento ar tre?iosios šalies už tokias prekes ar paslaugas, ?skaitant subsidijas, tiesiogiai susijusias su ši? prek? ar paslaug? kaina;

<...>“

Pranc?zijos teis?

7 Pagal *Code général des impôts* (Bendrasis mokes?i? kodeksas, toliau – CGI) 256 straipsnio I punkt?:

„Prid?tin?s vert?s mokes?iu apmokestinamas prek? tiekimas ir paslaug? teikimas už atlyg?, kai prekes tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks.“

8 Pagal CGI 269 straipsn?:

„1. Apmokestinimo momentas ?vyksta:

a) kai ?vykdomas prek? tiekimas, ?sigijimas Bendrijos viduje arba paslaug? teikimas;

<...>

2. Prievol? apskai?iuoti mokest? atsiranda:

<...>

c) paslaug? teikimo atveju gavus avans?, vis? sum?, atlyg?.“

Pagrindin?s bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C?250/14

9 *Air France-KLM*, kuri 2004 m. perėmė *Air France* teises, yra Prancūzijoje steigta bendrovė, vykdanči oro transporto veiklą. Vykdydama šią veiklą *Air France-KLM* teikia oro transporto paslaugas keleiviams Prancūzijos teritorijoje. Kadangi šie vidaus skrydžiai yra apmokestinami PVM, su šiais skrydžiais susiję lėktuvo bilietai parduodami už kainą, į kurią įskaičiuotas šis mokestis.

10 Nuo 1999 m. *Air France* nebemokėjo lėdžiui PVM, gauto nuo išduotų bilietų, kurių vidaus skrydžių keleiviai nepanaudojo, kainos. Tai buvo, pirma, nekeičiami bilietai, kurie nebegaliojo dėl to, kad keleivių nebuvo laipinant lėktuvu, ir, antra, keičiami bilietai, kuriais nepasinaudota per jų galiojimo laiką.

11 Po apskaitos patikrinimo mokėtojas administratorius manė, kad sumos, susijusios su šiais „išduotais ir nepanaudotais bilietais“, turėjo būti apmokestintos 5,5 % PVM, taikomu keleiviams teikiamoms vidaus oro transporto paslaugoms. Todėl jis pateikė *Air France-KLM* pririmimus sumokėti už laikotarpį nuo 2000 m. balandžio 1 d. iki 2003 m. kovo 31 d. 4 066 607 EUR PVM ir 1 226 584 EUR delspinigių.

12 2011 m. birželio 9 d. sprendimu *Tribunal administratif de Cergy-Pontoise* (Cergy-Pontoise administracinis teismas) atmetė *Air France-KLM* prašymą panaikinti šiuos pririmimus sumokėti PVM. 2012 m. lapkričio 13 d. *Cour administrative d'appel de Versailles* (Versalio administracinis apeliacinis teismas) patvirtino šį sprendimą ir manė, kad pagal CGI 256 ir 269 straipsnius, siejamus, su Civilinio kodekso 1234 straipsniu, sumos, pasiliktos po to, kai galutinai nebuvo vykdyta transporto paslauga, turėjo būti apmokestinamos PVM. *Air France-KLM* dėl šio sprendimo pateikė kasacinį skundą.

13 Kadangi *Conseil d'État* (Valstybės Taryba) kilo abejonė dėl nepanaudotų bilietų apmokestinimo PVM, ji nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos] 2 straipsnio 1 dalies ir 10 straipsnio 2 dalies nuostatas reikia aiškinti taip, kad išduotas bilietas gali būti prilyginamas faktiškai vykdytai transporto paslaugai ir kad oro transporto bendrovės pasiliktos sumos, kai lėktuvo bilieto savininkas nepasinaudojo bilietu, o jo galiojimas baigėsi, yra apmokestinamos PVM?

2. Jeigu taip, ar surinktas mokestis turi būti pervestas lėdžiui nuo kainos gavimo momento, nors kelionė gali nevykti dėl kliento kaltės?“

Byla C-289/14

14 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje C-289/14 matyti, kad *Brit Air*, tapusi *Hop!-Brit Air SAS*, teikė oro transporto paslaugas keleiviams pagal frančizės sutartį su bendrove *Air France-KLM*. Pastaroji jai patikėjo kelionių bilietų *Brit Air* naudojamomis pagal frančizės sutartį linijomis prekybą ir valdymą.

15 *Air France-KLM* gavo bilietų kainą ir už kiekvieną pervežtą klientą šią kainą pervedė *Brit Air*. Už parduotus bilietus, tačiau nepanaudotus dėl to, kad kliento nebuvo laipinant lėktuvu arba baigėsi bilieto galiojimas, bendrovė *Air France-KLM* pervedavo bendrovei *Brit Air* metinį fiksuotą kompensaciją, lygią pagal frančizę naudojamų linijų metinės apyvartos (įskaitant PVM) procentinei daliai (2%). *Brit Air* šios sumos neapmokestino PVM.

16 Patikrinęs bendrovės *Brit Air* apskaitą mokėtojas administratorius išsiuntė pririmimus sumokėti PVM už laikotarpį nuo 2001 m. balandžio 1 d. iki 2005 m. rugpjūčio 31 d. nuo

nepanaudotiems bilietams lygi? sum?, gaut? iš *Air France*.

17 2010 m. birželio 24 d. sprendimu *Tribunal administratif de Montreuil* (Montr?jaus administracinis teismas) atmet? *Brit Air* prašym? panaikinti šiuos priminimus sumok?ti PVM. *Brit Air* pateik? apeliacin? skund? d?l šio sprendimo *Cour administrative d'appel de Versailles* (Versalio administracinis apeliacinis teismas). 2012 m. lapkri?io 13 d. šiam pri?mus sprendim?, kuriuo buvo patvirtintas skundžiamas sprendimas, *Brit Air* pateik? kasacin? skund? *Conseil d'État* (Valstyb?s Taryba).

18 Kadangi *Conseil d'État* kilo abejoni? d?l oro transporto bendrov?s pervest? sum? tokios pa?ios r?šies ?monei už nepanaudot? biliet? pardavim? apmokestinimo PVM, ji nusprend? sustabdyti bylos nagrin?jim? ir Teisingumo Teismui pateikti šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos] 2 straipsnio 1 punkto ir 10 straipsnio 2 dalies nuostatos turi b?ti aiškinamos taip, kad fiksuota suma, lygi pagal fran?iz? naudojam? linij? metin?s apyvartos (?skaitant PVM) procentinei daliai ir sumok?ta oro transporto bendrov?s, kitos bendrov?s vardu išdavusios bilietus, kuri? galiojimas baig?si, yra pastarajai mokama neapmokestinama išmoka, kuria atlyginama žala, patirta d?l nenaudingos jos transporto priemoni? mobilizacijos, ar suma, kuri atitinka išduot?, bet nepanaudot? biliet? kain??

2. Jei ši suma bus pripažinta atitinkanti išduot?, bet nepanaudot? biliet? kain?, ar šias nuostatas reikia aiškinti taip, kad bilieto išdavimas gali b?ti prilyginamas faktiniam transporto paslaugos ?vykdymui ir kad oro transporto bendrov?s pasiliktos sumos, kai l?ktuvo bilieto savininkas nepasinaudojo bilietu ir jo galiojimas baig?si, yra apmokestinamos PVM?

3. Jeigu taip, ar surinktas mokestis bendrov?s *Air France* arba bendrov?s *Brit Air* turi b?ti pervestas ? lžd? nuo kainos gavimo momento, nors kelion? gali ne?vykkti d?l kliento kalt?s?“

19 2014 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi bylos C?250/14 ir C?289/14 buvo sujungtos, kad b?t? bendrai vykdoma rašytin? ir žodin? proceso dalys ir priimtas galutinis sprendimas.

D?l prejudicini? klausim?

D?l pirmojo klausimo byloje C?250/14 ir d?l antrojo klausimo byloje C?289/14

20 Pirmuoju klausimu byloje C?250/14 ir antruoju klausimu byloje C?289/14 prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas teiraujasi, ar Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punktas ir 10 straipsnio 2 dalis turi b?ti aiškinami taip, kad oro transporto bendrov?s biliet? išdavimas yra apmokestinamas PVM, nors ši? biliet? keleiviai nepanaudojo ir jiems negali b?ti gr?žinta kaina už šiuos bilietus.

21 Reikia priminti, kad pagal Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punkt? PVM apmokestinamas „preki? tiekimas ar paslaug? teikimas, kai šalies teritorijoje už atlyg? prekes tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks“.

22 Pagal nusistov?jusi? teismo praktik? paslauga teikiama „už atlyg?“, kaip tai suprantama pagal ši? nuostat?, yra apmokestinama, tik jei tarp paslaugos teik?jo ir gav?jo egzistuoja abipusis teisinis ryšys ir paslaugos teik?jo gautas atlygis yra realus atlygis už gav?jui suteikt? paslaug? (Sprendimo *Tolsma*, C?16/93, EU:C:1994:80, 14 punktas).

23 Taip yra tuo atveju, kai tarp suteiktos paslaugos ir gauto atlygio yra tiesioginis ryšys, t. y. sumok?tos sumos yra realus atlygis už atskir? paslaug?, suteikt? egzistuojant teisiniam santykiui (Sprendimo *Société thermale d'Eugénie-les-Bains*, C?277/05, EU:C:2007:440, 19 punktas ir jame

nurodyta teismo praktika).

24 Be to, iš Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punkto ir 10 straipsnio 2 dalies matyti, kad ši? direktyv? 2 straipsnio 1 punkte numatytas apmokestinimo momentas ?vyksta, kai paslaugos suteikiamos.

25 Remiantis tuo, darytina išvada, kad paslaug?, kaip antai keleivi? gabenimo oro transportu, teikimas apmokestinamas PVM, kai, pirma, oro transporto bendrov?s kliento sumok?ta suma, esant teisiniam santykiui, išreikštam sudarius transporto sutart?, yra tiesiogiai susijusi su atskira paslauga, už kuri? atlygis yra ši suma, ir kai, antra, ši paslauga jau suteikta.

26 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas patikslino, kad paslaugos, teikiamos vykdant iš oro transporto sutarties kylan?ias prievolės, yra keleivi? registravimas, ?laipinimas ir pasitikimas l?ktuve oro transporto sutartyje numatytoje l?ktuvo pakilimo vietoje, l?ktuvo išvykimas numatytu laiku, keleivi? ir j? bagažo skraidinimas iš išvykimo vietos ? atvykimo viet?, r?pinimasis keleiviais per skryd? ir galiausiai saugus keleivi? išlaipinimas sutartyje numatytoje vietoje ir laiku (žr. Sprendimo *Rehder*, C?204/08, EU:C:2009:439, 40 punkt?).

27 Ta?iau šias paslaugas suteikti ?manoma tik su s?lyga, kad oro transporto bendrov?s keleivis numatyt? ?laipinimo dien? atvyksta ? viet?, nes min?ta bendrov? jam suteikia teis? pasinaudoti šiomis paslaugomis iki ?laipinimo laiko perkant biliet? sudarytoje transporto sutartyje nustatytais aplinkyb?mis.

28 Vadinasi, perkant biliet? sumok?ta kaina suteikia keleiviui teis? pasinaudoti iš transporto sutarties kylan?i? pareig? vykdymu, tod?l, neatsižvelgiant ? tai, ar keleivis ?gyvendina ši? teis?, oro transporto bendrov? jau suteikia paslaug?, kai sudaro galimyb? keleiviui pasinaudoti šiomis paslaugomis.

29 Taigi ieškov?s pagrindin?je byloje negali teigti, kad nepasirodžiusi? keleivi? sumok?ta ir bendrov?s pasilikta kaina yra sutartinis žalos atlyginimas, kuris d?l to, kad juo atlyginama bendrov?s patirta žala, yra neapmokestinamas PVM.

30 Iš ties?, pirma, taip aiškinant b?t? pakeista keleivio sumok?to atlygio esm?; jis tapt? sutartiniu žalos atlyginimu, kai keleivis nepasinaudot? oro transporto bendrov?s si?loma atskira paslauga.

31 Taigi „paslaug? teikimo“ s?voka, kaip ji suprantama pagal Šešt?j? direktyv? ir pakeist? Šešt?j? direktyv?, turi b?ti aiškinama neatsižvelgiant ? atitinkam? sandori? tikslus bei rezultatus, ir mokes?i? administratorius neturi atlikti tyrim? mokes?i? mok?tojo ketinimams nustatyti, atsižvelgdamas ? j? objektyvum? (žr. Sprendimo *Newey*, C?653/11, EU:C:2013:409, 41 punkt? ir jame nurodyt? teismo praktik?).

32 Antra, d?l tokio keleivio sumok?tos kainos už biliet? pakeisto kvalifikavimo, atsižvelgiant ? tai, ar keleivis yra, ar ne laipinant ? l?ktuv?, atsirast? nesutapimas tarp oro transporto bendrov?s žalos, tariamai patirtos d?l to, kad keleivis nepasirod?, sumos ir kainos, sumok?tos perkant biliet?. Taigi tuo atveju, kai keleivis yra laipinant ? l?ktuv?, paslaugos kaina atitinka bilieto kain? be PVM, nors ieškovi? pagrindin?je byloje tariamos žalos atlyginimo suma atitinka ši? kain? su apskai?iuotinu PVM. N?ra jokio pagrindo, pateisinan?io tai, kad žalos atlyginimo suma b?t? didesn? už keleivio sumok?t? kain?.

33 Tre?ia, ieškov?s pagrindin?je byloje taip pat negali remtis Teisingumo Teismo praktika, susijusia su kaip rankpinig? sumok?t? sum? neapmokestinimu PVM. Iš ties? pagrindin?se bylose, pirma, nepasirodžiusio keleivio sumok?ta kaina atitinka vis? mok?tin? kain?. Antra, d?l to, kad

keleivis sumokėjo kainą už bilietą ir kad oro transporto bendrovė patvirtina, jog jam rezervuota vieta, pardavimas yra baigtas ir galutinis. Be to, pažymėtina, kad oro transporto bendrovės pasilieka teisę perparduoti nepanaudotą paslaugą kitam keleiviui, neturėdama grąžinti kainos pirmajam keleiviui. Darytina išvada, kad žalos atlyginimo gavimas, nesant žalos, yra nepateisinamas.

34 Taigi konstatuotina, kad oro transporto bendrovei pasilikta suma nesiekianti atlyginti žalą, kuri jos patyrė keleiviui nepasirodžius, bet tai yra atlygis net ir tuo atveju, kai keleivis nepasinaudojo transportu.

35 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pirmąjį klausimą byloje C-250/14 ir antrąjį klausimą byloje C-289/14 reikia atsakyti, kad Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punktą ir 10 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinami taip, kad oro transporto bendrovės bilietų išdavimas yra apmokestinamas PVM, nors šie bilietai keleiviai nepanaudojo ir jiems negali būti grąžinta suma už juos.

Dėl antrojo klausimo byloje C-250/14 ir trečiojo klausimo byloje C-289/14

36 Antruoju klausimu byloje C-250/14 ir trečiuoju klausimu byloje C-289/14 prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teiraujasi, ar Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punktą ir 10 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinami taip, kad perkant lėktuvo bilietą keleivio, kuris šiuo bilietu nepasinaudojo, sumokėtas PVM tampa apskaituotinas nuo momento, kai oro transporto bendrovė arba trečiasis asmuo jos vardu gauna kainą už bilietą.

37 Pirmiausia primintina, kad Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 10 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje numatyta, kad apmokestinimo momentas vyksta ir mokestis tampa apskaituotinas, kai prekės pristatomos ar paslaugos atliekamos.

38 Tačiau, pirma, Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 10 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje numatyta šios taisyklės išimtis tuo atveju, kai apmokėjimas turi būti atliktas avansu prieš suteikiant paslaugas. Tokiu atveju prievolė apskaituoti PVM atsiranda gavus atlygą ir yra apskaituojama nuo gautos sumos dydžio (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Orfey Bulgaria*, C-549/11, EU:C:2012:832, 27 punktą ir Nutarties *Sani treyd*, C-153/12, EU:C:2013:201, 24 punktą).

39 Be to, Teisingumo Teismas jau nusprendė, jog tam, kad atsirastų prievolė apskaituoti PVM, reikia, kad apie visą su apmokestinimo momentu susijusią informaciją, t. y. būsimą prekių tiekimą ar paslaugų teikimą, jau būtų žinoma, ir, konkrečiai kalbant, kad šios prekės ar paslaugos būtų tiksliai identifikuotos atliekant mokėjimą prieš prekių tiekimą ar paslaugų teikimą (žr. Sprendimo *Orfey Bulgaria*, C-549/11, EU:C:2012:832, 28 bei 39 punktus ir Nutarties *Sani treyd*, C-153/12, EU:C:2013:201, 25 ir 33 punktus).

40 Konstatuotina, kad pagrindinėse bylose sulygos Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 10 straipsnio 2 dalies antrai pastraipai taikyti, atrodo, vykdytos, nes būsimos transporto paslaugos teikimo sulygos yra žinomos ir tiksliai identifikuotos perkant bilietą.

41 Visos kainos, o ne jos dalies sumokėjimas nekeltų abejonių dėl tokio aiškinimo (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Orfey Bulgaria*, C-549/11, EU:C:2012:832, 37 punktą ir Sprendimo *Efir*, C-19/12, EU:C:2013:148, 39 punktą bei Nutarties *Sani treyd*, C-153/12, EU:C:2013:201, 32 punktą).

42 Antra, primintina, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 27 ir paskesnių punktų, tuo atveju, kai keleivis nepasirodo, oro transporto bendrovė, kuri parduoda bilietą, vykdo savo sutartines

pareigas, nes suteikia keleiviui galimybę pasinaudoti teisėmis? paslaugas, numatytas transporto sutartyje.

43 Atsižvelgiant? tai, kas išd?styta, ? antr?j? klausim? byloje C?250/14 ir ? tre?i?j? klausim? byloje C?289/14 reikia atsakyti, kad Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punktas ir 10 straipsnio 2 dalies pirmą ir antrą pastraipos turi būti aiškinami taip, kad perkant l?ktuvo biliet? keleivio, kuris šiuo bilietu nepasinaudojo, sumok?tas PVM tampa apskai?iuotinas nuo to momento, kai gaunama kaina už biliet?, neatsižvelgiant? tai, ar j? gauna pati oro transporto bendrov?, ar tre?iasis asmuo jos vardu ir s?skaita, ar tre?iasis asmuo savo vardu, bet oro transporto bendrov?s s?skaita.

D?l pirmojo klausimo byloje C?289/14

44 Pirmuoju klausimu byloje C?289/14 prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas teiraujasi, ar Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punktas ir 10 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinami taip, kad tuo atveju, kai tre?iasis asmuo prekiauja oro transporto bendrov?s bilietais jos s?skaita pagal fran?iz?s sutart? ir jai už išduotus bilietus, kuriais nepasinaudota, perveda fiksuot? sum?, lygi? atitinkam? oro linij? metin?s apyvartos procentinei daliai, min?ta fiksuota suma yra suma, apmokestinama kaip atlygis už šiuos bilietus.

45 Konstatuotina, kad pagal Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 21 straipsnio 1 dalies a punkt? mok?tin? PVM nuo parduoto bilieto kainos sumok?ti turi oro transporto bendrov?, kuri teikia transporto paslaug?.

46 Taigi, kaip matyti iš atsakym? ? pirmesnius klausimus, keleivio sumok?ta kaina už biliet? yra atlygis už oro transporto bendrov?s transporto paslaug? ir šiuo pagrindu ši kaina yra apmokestinama PVM. Be to, prievol? apskai?iuoti š? PVM atsiranda bilieto kainos gavimo momentu, net jei keleivis neskrido.

47 Jei prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas mano, kad parduodama bilietus *Air France-KLM* veik? *Brit Air* vardu ir s?skaita, *Brit Air* turi sumok?ti PVM už bilietus. Tačiau jeigu jis mano, kad *Air France-KLM* veik? savo vardu, bet *Brit Air* s?skaita, buvo vienas paskui kit? ?vykdyti du sandoriai, tačiau jie nedaro jokios ?takos galutinei PVM sumai, nes šios sumos yra vienodos, todėl kiekviena bendrov? turi pateikti savo deklaracij?, ?traukdama gaut? ir sumok?t? PVM.

48 D?l *Air France-KLM* sumok?tos fiksuotos sumos *Brit Air* už parduotus bilietus, kuri? galiojimas baig?si, konstatuotina, kad, atvirks?iai tam, k? teigia *Brit Air*, suma, kuri? pastaroji gavo iš *Air France-KLM*, negali būti laikoma atitinkan?ia *Air France-KLM* mokam? kompensacin? išmok? už *Brit Air* patirt? žal?.

49 Šiuo klausimu primintina, kad d?l išduot? biliet?, kuriais nepasinaudota, oro transporto bendrov? nepatiria jokios žalos d?l to, jog keleivis neatvyksta laipinant? l?ktuv?. Šis keleivis sumoka už transporto paslaug? pirkdamas biliet?. *Brit Air* suteik? paslaug?, kuri? prival?jo teikti vien d?l to, kad keleivis tur?jo teis? pasinaudoti tuo, kad bus ?vykdytos oro transporto sutartyje numatytos asmen? pareigos. Aplinkyb?, kad n?ra teis?s gr?žinti bilieto kain?, liudija tai, jog oro transporto bendrov? nepatyr? jokios žalos.

50 Darytina išvada, kad oro transporto bendrov?s pasilikta bilieto kaina nesiekianti atlyginti galimos bendrov?s patirtos žalos d?l to, jog nepasirod? klientas; tai yra atlygis už transporto paslaug?, kuri? bendrov? si?lo klientui net tuomet, kai šis ja nepasinaudoja.

51 Šiomis s?lygomis *Air France-KLM* sumok?ta fiksuota suma *Brit Air* už parduotus bilietus,

kuri? galiojimas baig?si, lygi atitinkam? oro linij? metin?s apyvartos procentinei daliai, negali b?ti laikoma šali? nustatyta *Brit Air* patirtai žalai atlyginti. Atvirkš?iai, atrodo, kad ši suma, šali? nustatyta sutartyje, atitinka vert?, kuri? siekdamas suteikti transporto paslaug? abi atitinkamos bendrov?s priskiria išduotiems bilietams, nepanaudotiems j? pirk?j?. Taigi *Air France-KLM* bendrovei *Brit Air* sumok?ta fiksuota suma yra pastarosios gautas atlygis už *Air France-KLM* jos s?skaita išduotus bilietus, kuriais j? pirk?jai nepasinaudojo. Tad egzistuoja suteikt? paslaug? ir šiuo pagrindu gauto atlygio tiesioginis ryšys.

52 Atsižvelgiant ? tai, kas išd?styta, ? pirm?j? klausim? byloje C?289/14 reikia atsakyti, kad Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punktą ir 10 straipsnio 2 dalis turi b?ti aiškinami taip, kad tuo atveju, kai tre?iasis asmuo prekiauja oro transporto bendrov?s bilietais jos s?skaita pagal fran?iz?s sutart? ir jai už išduotus bilietus, kuriais nepasinaudota, perveda fiksuot? sum?, lygi? atitinkam? oro linij? metin?s apyvartos procentinei daliai, min?ta fiksuota suma yra suma, apmokestinama kaip atlygis už šiuos bilietus.

D?I bylin?jimosi išlaid?

53 Kadangi šis procesas pagrindin?s bylos šalims yra vienas iš etap? prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo nagrin?jamoje byloje, bylin?jimosi išlaid? klausim? turi spr?sti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastab? pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyr? min?tos šalys, n?ra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 1977 m. geguž?s 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB d?I valstybi? nari? apyvartos mokes?i? ?statym? derinimo – Bendra prid?tin?s vert?s mokes?io sistema: vienodas vertinimo pagrindas, iš dalies pakeistos 1999 m. birželio 17 d. Tarybos direktyva 1999/59/EB, v?liau iš dalies pakeistos 2001 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 2001/115/EB, 2 straipsnio 1 punktą ir 10 straipsnio 2 dalis turi b?ti aiškinami taip, kad oro transporto bendrov?s biliet? išdavimas yra apmokestinamas prid?tin?s vert?s mokes?iu, nors ši? biliet? keleiviai nepanaudojo ir jiems negali b?ti gr?žinta suma už juos.**
- 2. Šeštosios direktyvos 77/388, iš dalies pakeistos Direktyva 1999/59, v?liau iš dalies pakeistos Direktyva 2001/115, 2 straipsnio 1 punktą ir 10 straipsnio 2 dalies pirma ir antra pastraipos turi b?ti aiškinami taip, kad perkant l?ktuvo biliet? keleivio, kuris šiuo bilietu nepasinaudojo, sumok?tas prid?tin?s vert?s mokestis tampa apskai?iuotinas nuo to momento, kai gaunama kaina už biliet?, neatsižvelgiant ? tai, ar j? gauna pati oro transporto bendrov?, ar tre?iasis asmuo jos vardu ir s?skaita, ar tre?iasis asmuo savo vardu, bet oro transporto bendrov?s s?skaita.**
- 3. Šeštosios direktyvos 77/388, iš dalies pakeistos Direktyva 1999/59, v?liau iš dalies pakeistos Direktyva 2001/115, 2 straipsnio 1 punktą ir 10 straipsnio 2 dalis turi b?ti aiškinami taip, kad tuo atveju, kai tre?iasis asmuo prekiauja oro transporto bendrov?s bilietais jos s?skaita pagal fran?iz?s sutart? ir jai už išduotus bilietus, kuriais nepasinaudota, perveda fiksuot? sum?, lygi? atitinkam? oro linij? metin?s apyvartos procentinei daliai, min?ta fiksuota suma yra suma, apmokestinama kaip atlygis už šiuos bilietus.**

Parašai.

* Proceso kalba: pranc?z?.